

στη διάρκεια ενός αιώνα και πώς διαμορφώθηκε η εικόνα δίπλα στη λέξη, μέσα από το έργο ζωγράφων και χαρακτών, εστιάζοντας σε δύο παραδείγματα, το *Αλφαβητάρι με τον Ήλιο* (εικονογράφηση Κ. Μαλέα, 1919) και στο *Αλφαβητάριο Τα καλά παιδιά* (εικονογράφηση Κ. Γραμματόπουλου, 1949).

Εύη Τσακνιά: «**Εικονογράφηση, μια παράλληλη αφήγηση**». Υπάρχουν πολλά είδη εικονογράφησης, όλα απαραίτητα, τόσο για την αισθητική, όσο και για την ανάγνωση, ακόμα πολλές φορές και την βαθύτερη κατανόηση ενός βιβλίου. Στην ιστορία των λογοτεχνικών κειμένων, η εικονογράφηση έπαιζε κάποτε σημαντικό ρόλο, για να απουσιάσει σχεδόν πλήρως για κάποια μεγάλα διαστήματα, για λόγους συνυφασμένους με την εκάστοτε κοινωνική και πολιτική κατάσταση, που κάνουν την απουσία της επίσης ενδιαφέρουσα, όσο και την παρουσία της. Και τέλος, για να επανέλθει τα τελευταία χρόνια, απελευθερωμένη από την πιστή εικαστική περιγραφή του κειμένου, αποτελώντας συχνά μια παράλληλη αφήγηση, ένα δεύτερο βιβλίο μέσα στο βιβλίο.

Ιρίς Σαμαρτζή: «**Ο δημιουργός πίσω από τις εικόνες**». Η Ιρίς Σαμαρτζή ξεφυλλίζει τις σελίδες της πορείας της στην εικονογράφηση παιδικών βιβλίων. Πώς ξεκίνησε να εικονογραφεί βιβλία; Ποιοι δημιουργοί την ενέπνευσαν; Πώς διαμόρφωσε το προσωπικό της ύφος; Ποιες δουλειές της την έχουν καθορίσει; Από το πρώτο βιβλίο που εικονογράφησε μέχρι τώρα, 21 χρόνια μετά, τι έχει αλλάξει στα μέσα της εικονογράφησης και πώς αυτό επηρεάζει τον τρόπο που εκείνη δουλεύει;

Χρύσα Σπυρίδωνος: «**Ζωγραφίζοντας τις Λέξεις**». Η τέχνη της εικονογράφησης παιδικών βιβλίων μέσα από προσωπικές εμπειρίες,

προκλήσεις και δημιουργικές στιγμές. Από τα πρώ-

τα σκίτσα σε σχολικά τετράδια μέχρι τις σελίδες ενός παιδικού βιβλίου. Όσα την ενέπνευσαν στα πρώτα της βήματα και όσα την εμπνέουν σήμερα 15 χρόνια μετά. Οι δημιουργικές φάσεις του έργου, η συνεργασία με συγγραφείς και εκδοτικούς οίκους. Οι προκλήσεις και οι δυσκολίες. Και μια προσπάθεια να φανταστεί το μέλλον.

Βιβλιοθήκη ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ
&
ΙΠΑ/ΜΙΕΤ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

«Η εικονογράφηση και η διακόσμηση στα χειρόγραφα, στα αρχεία και στα βιβλία»

Π ρ ό γ ρ α μ μ α

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ
Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Ε Θ Ν Ι Κ Η Σ
ΤΡΑΠΕΖΗΣ

[Στο Εργαστήρι μας]

Τη σειρά εκδηλώσεων «Στο Εργαστήρι μας» διοργανώνουν η Βιβλιοθήκη Ελληνικού Λογοτεχνικού & Ιστορικού Αρχείου / ΜΙΕΤ και το Ιστορικό & Παλαιογραφικό Αρχείο / ΜΙΕΤ.

6η εκδήλωση

«Η εικονογράφηση και η διακόσμηση στα χειρόγραφα, στα αρχεία και στα βιβλία»

Η εικονογράφηση και η διακόσμηση στα χειρόγραφα και στα αρχεία, στα παλαίτυπα και στην προβιομηχανική τυπογραφία, στα σχολικά και στα παιδικά βιβλία καθώς και στα βιβλία ενηλίκων αποτελούν το αντικείμενο της εκδήλωσης. Οι ομιλητές/ομιλήτριες θα μας παρουσιάσουν ιστορικά και γενικά στοιχεία και όσοι ασχολούνται με την συναρπαστική διαδικασία της εικονογράφησης θα μοιραστούν μαζί μας την προσωπική τους εμπειρία. Δείγματα υλικού θα εκτίθενται από τις συλλογές της Βιβλιοθήκης ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ και του ΙΠΑ/ΜΙΕΤ.

Πρόγραμμα

18:00 Καλωσόρισμα. Σταύρος Γριμάνης, υπεύθυνος ΙΠΑ/ΜΙΕΤ - Μαρία Αρβανιτάκη, υπεύθυνη Βιβλιοθήκης ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ.

18:05 Μαρίνα Τουμπουρή, ιστορικός τέχνης: **«Διακόσμηση και εικονογράφηση βυζαντινών χειρογράφων».**

18:20 Γιάννης Κόκκωνας, φιλόλογος, ιστορικός: **«Cum iconibus... Ολίγα περί εικονογραφήσεως των εντόπων ευρωπαϊκών βιβλίων της προβιομηχανικής εποχής».**

18:40 Γιώργος Κουμαρίδης, ιστορικός, αρχειονόμος: **«Εικονογράφηση στα αρχεία του ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ».**

18:50 Ειρήνη Οράτη, ιστορικός τέχνης, καλλιτεχνική διευθύντρια στο Ίδρυμα Ιωάννου Φ. Κωστοπούλου: **«Η εικονογράφηση των αναγνωστικών 1860-1956».**

19:05 Εδη Τσακνιά, εικονογράφος: **«Εικονογράφηση, μια παράλληλη αφήγηση».**

19:20 Ίρις Σαματζή, εικονογράφος: **«Ο δημιουργός πίσω από τις εικόνες».**

19:40 Χρύσα Σπυρίδωνος, εικονογράφος: **«Ζωγραφίζοντας τις Λέξεις».**

Συντονισμός: Παναγιώτης Τουρλής, βιβλιοθηκονόμος ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ.

Περίληψεις

Μαρίνα Τουμπουρή: **«Διακόσμηση και εικονογράφηση βυζαντινών χειρογράφων».** Η παρούσα εισήγηση διερευνά τη διακόσμηση και την εικονογράφηση των βυζαντινών χειρογράφων, με βάση επιλεγμένα παραδείγματα ιερών και κοσμικών κειμένων. Εστιάζει στις μορφές, τους τύπους και την εξέλιξη των εικονογραφικών πρακτικών. Στόχος είναι να αναδειχθεί ο διαχρονικός ρόλος της εικόνας στη διαμόρφωση του νοήματος και της πρόσληψης του κειμένου, καθώς και η λειτουργία των χειρογράφων ως φορέων πολιτισμικής παραγωγής.

Γιάννης Κόκκωνας: **«Cum iconibus... Ολίγα περί εικονογραφήσεως των εντόπων ευρωπαϊκών βιβλίων της προβιομηχανικής εποχής».** Σύντομη επισκόπηση της προϊστορίας και της ιστορίας της εικονογράφησης των εντόπων βιβλίων στην Ευρώπη από τα μέσα του 15ου ως τις αρχές του 19ου αιώνα, με αναφορά στις τεχνικές δημιουργίας των εκτυπωτικών επιφανειών και στις αντίστοιχες τεχνικές εκτύπωσης των εικόνων, και με επιλεκτική παρουσίαση παραδειγμάτων από βιβλία ξεχωριστά λόγω της εικονογράφησής τους.

Γιώργος Κουμαρίδης: **«Εικονογράφηση στα αρχεία του ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ».** Η εικονογράφηση στα αρχεία του ΕΛΙΑ/ΜΙΕΤ. Θα παρουσιαστούν συνοπτικά αρχεία καλλιτεχνών που ασχολήθηκαν με την εικονογράφηση, αρχεία ανθρώπων που εργάστηκαν στην καλλιτεχνική επιμέλεια εντόπων, αρχεία εκδοτών και αρχεία επιχειρήσεων.

Ειρήνη Οράτη: **«Η εικονογράφηση των αναγνωστικών 1860-1956».** Θα γίνει αναφορά στα σημαντικότερα από πλευράς εικονογράφησης αλφαβητάρια και αναγνωστικά που προέκυψαν